ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аспірантура	Рівень вищоїосвіти	третій (освітньо-науковий)
Кафедра	живопису	Рік навчання	1
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	вибіркова
Спеціальності	В1, В2, В3 ОНП Аудіовізуальне мистецтво та виробництво ОНП Дизайн ОНП Образотворче мистецтво, реставрація	Семестр	1

МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРНОГО ПРОЦЕСУ

Семестр 1 (осінь 2026)

Викладач Акімов Дмитро Ігорович
Заняття 16 год. лекцій+14 год. семінарських занять=30 годин, залік
Адреса Дистанційно

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є онлайн комунікація через електронні листи і месенджери у робочі дні. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронне листування (Google Classroom). Окрім презентацій до занять, для рубіжного контролю вони мають бути надіслані на classroom дисципліни. Презентації, надіслані через інші канали (месенджери), не приймаються до заліку.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Смирна, Л. (2023). Ландшафт війни в Україні у візуальних проєктах і мистецьких практиках 2022–2023 років (кейс-аналіз дискурсу). Збірник наукових праць «Сучасне мистецтво», (19), 223–240. https://doi.org/10.31500/2309-8813.19.2023.294890

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, Microsoft PowerPoint.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета навчальної дисципліни – формування змістовних компетенцій аналітичного художнього мислення; здобуття вмінь та навичок роботи із аналізом сучасного мистецького твору.

Компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна, відповідають освітньо-професійній програмі.

ЗАВДАННЯ:

- формування аналітичного інструментарію дослідження творів мистецтва;
- створення цілісного уявлення щодо форм сучасного мистецького процесу, його генезису та трансформацій;
- здобуття знань, вмінь та навичок дослідження сучасного мистецького твору;
- формування уміння застосовувати здобуті знання упрофесійній діяльності;
- формування самостійного аналітичного мислення, його критичних та риторичних форм;
- формування навиків написання наукового тексту на основі здійсненого аналізу творів мистецтва.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Дисципліна забезпечує наступні компетентності.

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК4 Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 5 Здатність використовувати обґрунтовану методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва та у викладацькій практиці.

ЗК 6 Здатність використовувати комп’ютерні системи та штучний інтелект для наукової, творчої діяльності з дотриманням норм та принципів академічної доброчесності

ЗК 7 Здатність вільно державною та основами іноземних мов для дослідження наукових проблем та оприлюднення результатів досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ЗК8 Здатність розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проєкти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з аудіовізуального мистецтва та виробництв та суміжних галузей

СК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СКЗ. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва українською та іноземною мовами, розуміння іншомовних наукових текстів.

СК4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство під час їх реалізації.

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку аудіовізуальної сфери..

СК6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з

аудіовізуального мистецтва та виробництва, отримання нових знань та здійснення інновацій.
ПРН2. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу та прикладних досліджень проблем аудіовізуального мистецтва та виробництва, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів.
ПРН3. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН4. Планувати і виконувати теоретичні дослідження у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію та дотриманням норм професійної та академічної етики.
ПРН5. Розуміти загальні принципи та методи дослідження аудіовізуального мистецтва та виробництва, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері мистецтва та у викладацькій практиці.
ПРН7. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми аудіовізуального мистецтва та виробництва державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
ПРН11. Організовувати колективну наукову діяльність та керувати дослідницьким колективом.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю теоретичного осмислення та практичного втілення певних методологічних стратегій наукового дослідження.

Всього курс має 14 лекцій+14 прак.+ 2 залік =30 год.

Осінній семестр:

Модуль 1. Мистецтво сьогодні: узагальнення як ключ до розуміння сучасності.

Тема 1. Мистецтво за межами традиційної художньої форми: історико-культурні ремінісценції.

Тема2. Мистецтво за межами простору твору: художні виклики в мистецькій еволюції ХХ ст.

Тема 3. Вихід мистецького «жесту» за межі автора: постмодернізм як художнє явище.

Модуль 2. Виклики сучасного мистецтва: від художньої мови до художньої ієрархії.

Тема 4. Види та форми «нового» сучасного мистецтва.

Тема 5. Мистецтво у прикордонні «табу». Contemporary-art як «тестування» еластичності художньої реальності. Мега-модернізм і пост-правда художнього твору.

Тема 6. Виклик художньої мови. Як і чим «розмовляє» мистецький твір?

Мистецтво і «нова типологія». Що робити із новими мистецькими формами, типами та явищами?

Тема 7. Конфлікт художніх ієрархій: аксіологія художнього твору та змісти мистецької образності.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних занять. На практичних заняттях здобувач закріплює лекційний матеріал та формує вміння та навички використовувати знання при формуванні методології наукового дослідження. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення знань та набутих вмінь. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється на основі нормативних документів ХДАДМ.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання оцінки з заліку достатньо пройти рубіжний етап контролю та поточні перевірки процесу самостійної роботи.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Пропускати заняття без поважних причин неприпустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття без поважної причини є небажаними.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

РОЗКЛАД КУРСУ

№	Дата	Теми	Тип заняття	Кількість годин
1	Згідно розкладу	*Тема 1.* Мистецтво за межами традиційної художньої форми: історико-культурні ремінісценції.	Лекція + практ.	2+2
2	Згідно розкладу	*Тема2.* Мистецтво за межами простору твору: художні виклики в мистецькій еволюції XX ст.	Лекція + практ.	2+2
3	Згідно розкладу	*Тема 3.* Вихід мистецького «жесту» за межі автора: постмодернізм як художнє явище	Лекція + практ.	2+2
4	Згідно розкладу	*Тема 4.* Види та форми «нового» сучасного мистецтва.	Лекція + практ.	2+2
5	Згідно розкладу	*Тема 5.* Мистецтво у прикордонні «табу». Contemporary-art як «тестування» еластичності художньої реальності. Мега-модернізм і пост-правда художнього твору.	Лекція + практ.	2+2
6	Згідно розкладу	Тема 6. Виклик художньої мови. Як і чим «розмовляє» мистецький твір? Мистецтво і «нова типологія». Що робити із новими мистецькими формами, типами та явищами?	Лекція + практ.	2+2
7	Згідно розкладу	Тема 7. Конфлікт художніх ієрархій: аксіологія художнього твору та змісти мистецької образності	Лекція + практ.	2+2
8	Згідно розкладу	Залік		2

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)		Національна	Бали	ECTS
Відмінно	90–100	A	A+	98–100	Задовільно	64–74	D
			A	95–97		60–63	E
			A-	90–94	Незадовільно	35–59	FX
Добре	82–89	B			Незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C					

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як аспірантам, так і викладачу. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з аспірантами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо здобувач пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0 – 10
2	Поточний контроль	0 – 15
3	Поточний контроль	0 – 15
4	Поточний контроль	0 – 15
5	Поточний контроль	0 – 15
6	Поточний контроль	0 – 15
7	Поточний контроль	0 – 15
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–10	0–15	
A+	10	15	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	10	15	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	9-10	14-15	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	7–8	11-13	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	5–6	7-10	Аспірант в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив незначні помилки
D	3–4	4-6	Аспірант не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–2	1–3	Аспірант в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема,малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
F	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність аспірантів та публікацію тез за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Вакуленко Ю.Є., Акімов Д.І. Реалізація зберігаючої функції музею «Київська картинна галерея» в сфері соціального маркетингу образотворчого мистецтва (1941-1945 р.р.). Збірник наукових праць Українська академія мистецтва НАОМА, 2026, №39 С. 92-97. DOI: https://doi.org/10.32782/2411-3034-2026-39-10
2. Акімов Д.І. Трансформація маркетингу образотворчого мистецтва та структура арт-ринку в умовах імплементації NFT технологій. Вісник ЛНАМ, 2026, №56 , С. 152-160
3. Абрамович, І. (2025). Діалектика свободи та відповідальності в сучасному українському мистецтві: аналіз виставок «Універсалізм» і «Глосарій». Художня культура. Актуальні проблеми. https://doi.org/10.31500/1992-5514.21(2).2025.345221
4. Alforova, Z., Lahoda, O., Hurdina, V., Lytvyniuk, L., & Kupchyk, R. (2022). Analysis of modern approaches to the application of technologies in architecture and design. Amazonia Investiga. Vol.11 (Issue 52), 105-114. https://doi.org/10.34069/AI/2022.52.04
5. Alforova, Z., Marchenko, S., Shevchuk, Y., Kotlyar, S., & Honcharuk, S. (2021). Contemporary Ukrainian cinema into the European context (2014-2019). *Linguistics and Culture Review, 5*(S2), 274-283. https://doi.org/10.37028/lingcure.v5nS2.1345
6. Kovalova M, Alforova Z. , Sokolyuk L., Chursin O., Oduch L. (2022). The digital evolution of art: current trends in the context of the formation and development of metamodernism. *Amazonia Investiga*. № 11(56). P. 114 – 123. https://doi.org/10.34069/AI/2022.56.08.12
7. Kovalova M., Nestierova Y., Chursin O., Nimylovych O., Alforof A. The Role of Artistic Practice and Practical Experience in Higher Art Education: Analysis of Methodologies and the Structure of Practical Courses. Journal of Curriculum and Teaching. Vol. 13. №. 3. Special Issue. 2024. P. 159–169.DOI: https://doi.org/10.5430/jct.v13n3p159
8. Русаков, С. (2023). Вплив імерсивних технологій на сприйняття мистецтва в контексті трансформації сучасного артринку: культурологічні аспекти дослідження. Питання культурології, (41), 121-133.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. http://nbuv.gov.ua/ – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
2. http://www.dnpb.gov.ua/ – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського.
3. http://korolenko.kharkov.com/ – Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка.
4. http://www.osvita.org.ua/ – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном.
5. https://mari.kyiv.ua/en/node/202/ – Монографії Інституту проблем сучасного мистецтва

1.